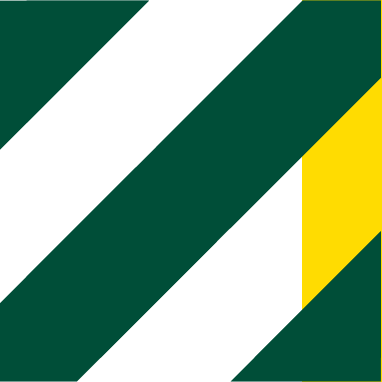

Ontwikkelaanpak **2026 - 2029**

Nieuwe technieken, kennis en wetgeving inzetten voor de leefomgeving. We spelen in op de grote uitdagingen in onze regio en bereiden ons voor op grote veranderingen, zoals nieuwe wetgeving.

Inhoudsopgave

1. Opgaven en kansen	3
2. Ontwikkelaanpak 2026-2029	4
3. Programma's	6
Programma Versterken VTH-expertise voor de leefomgeving	6
Programma Versterken ruimtelijke gebiedsontwikkeling	8
4. Financiën & verantwoording	10

1. Opgaven en kansen

De Ontwikkelaanpak

Met de Ontwikkelaanpak vernieuwen we onze werkwijze en producten, met inzet van onze expertise, innovatieve technieken en data. Zo spelen wij in op maatschappelijke ontwikkelingen, veranderende wetgeving en de behoeften van onze opdrachtgevers. Op deze manier werken we, samen met onze partners, aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Zuid-Holland Zuid.

Opgaven en kansen in de fysieke leefomgeving

OZHZ werkt in een omgeving die steeds complexer wordt door maatschappelijke, technologische en juridische ontwikkelingen. In de regio Zuid-Holland Zuid komen intensieve bedrijvigheid, een groeiende woonbehoefte, waardevolle natuur en drukke verkeersstromen samen. Dit zet de leefomgeving onder druk en vraagt om scherpe ruimtelijke keuzes van gemeenten en provincie.

De woningbouwopgave is urgent: tot 2030 ligt er nog een opgave voor 150.000 aanvullende woningen in Zuid-Holland¹. Tegelijkertijd spelen uitdagingen rond stikstofbeperkingen, aangescherpte luchtkwaliteitseisen, energie en schaarse ruimte, waardoor vergunningverlening en realisatie vertragen. Ook de klimaatopgaven zijn fors: zowel landelijk als regionaal hebben we te maken met hittestress, wateroverlast en aantasting van de bodemkwaliteit. De landelijke ambitie om in 2050 klimaatbestendig en water robuust te zijn², vraagt om actie.

Deze ontwikkelingen zorgen voor strengere eisen aan de rol en de kwaliteit van omgevingsdiensten voor het Vergunningverlening, Toezicht en Handhavingssysteem (VTH-stelsel). Een concreet resultaat hiervan zijn de robuustheids- en kwaliteits-criteria voor de VTH-taken van omgevingsdiensten.

Deze opgaven bieden ook kansen. Samenwerking tussen provincies, gemeenten, omgevingsdiensten en andere partners wordt steeds noodzakelijker. Dit maakt kennisdeling mogelijk, benut schaalvoordelen en versnelt de toepassing van innovatieve oplossingen. Digitalisering versterkt de samenwerkingsmogelijkheden en geeft ruimte voor participatiemogelijkheden. Daarnaast creëren technologische ontwikkelingen, zoals kunstmatige intelligentie, mogelijkheden om ons werk efficiënter, effectiever en van hogere kwaliteit uit te voeren.

Missie, visie en ambitie OZHZ

De opgaven in de maatschappelijke omgeving en toenemende (landelijke) eisen vragen erom dat OZHZ de expertises verder ontwikkelt, onderhoudt en regelmatig inzet. In 2025 herijkten we onze missie en visie.

Het is de missie van OZHZ om te werken aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Dat doen we in opdracht van de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland. We voeren onze taken efficiënt uit, met kennis van het gebied en oog voor de lokale context. We hebben de ambitie om ons te ontwikkelen naar een brede expertisedienst op het gebied van de vergunningverlening, toezicht, handhaving en adviestaken (VTHA-taken) voor de fysieke leefomgeving.

Onze meerwaarde als dienst ligt in de combinatie van kennis van het gebied, beschikbare data en informatie en inhoudelijke kennis en ervaring. Door deze expertise al in een vroeg stadium van de beleidscyclus van onze opdrachtgevers in te zetten, leveren we een onmisbare bijdrage aan de uitdagingen in de fysieke leefomgeving. Het algemeen bestuur van OZHZ bekrachtigde eerder al de missie en ambitie. Samen met onze opdrachtgevers bouwen we verder aan een toekomstbestendige leefomgeving waarin een veilige, gezonde, duurzame leefomgeving centraal staat.

¹ [Verstedelijking](#) - Provincie Zuid-Holland

² [Klimaatadaptatie](#) - Provincie Zuid-Holland

2. Ontwikkelaanpak 2026-2029

Het realiseren van de missie, visie en ambitie van vraagt om continu werken aan ontwikkeling en innovatie. Evaluaties laten zien dat een **collectieve, meerjarige programmatische aanpak** loont. Voor de periode 2026-2029 bouwen we hierop voort met de Ontwikkelaanpak. Deze aanpak versterkt het innovatievermogen van OZHZ en helpt ons een toekomstbestendige organisatie te blijven, gericht op de fysieke leefomgeving.

Met de Ontwikkelaanpak zorgen we voor **strategische verankering** van de missie en ambitie, benaderen we de programma's **integraal**, zetten we in op **slimme samenwerking** met omgevingsdiensten en partners en een **informatie- en datagedreven uitvoering**. De Ontwikkelaanpak 2026-2029 bestaat uit een tweetal programma's.

1

PROGRAMMA 1

Versterken VTH-expertise voor de leefomgeving

Het programma richt zich op de doorontwikkeling van onze kerntaak vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en de bijbehorende expertise. Daarmee versterkt OZHZ haar rol als brede expertisedienst voor de fysieke leefomgeving.

Programmalijnen

- Ontwikkelingen in de leefomgeving
- Veranderingen in landelijke wet- en regelgeving
- Vertalen van beleid naar uitvoering

2

PROGRAMMA 2

Versterken ruimtelijke gebiedsontwikkeling

Het programma richt zich op het versterken van de rol van OZHZ in ruimtelijke vraagstukken. Door onze expertise eerder in de beleidscyclus in te zetten, leveren we tijdig een inhoudelijke bijdrage aan de vraagstukken van onze opdrachtgevers in de ruimtelijke gebiedsontwikkeling.

Programmalijnen

- Maatschappelijke opgaven binnen de ruimtelijke gebiedsontwikkeling
- Veranderingen in landelijke wet- en regelgeving
- Vertalen van beleid naar uitvoering

2. Ontwikkelaanpak 2026-2029

De programma's worden uitgewerkt in projectlijnen en projecten en de projecten worden jaarlijks vastgesteld (jaarschijven). Elk projectplan bevat expliciet hoe het project bijdraagt aan het hogere programmadoel en hoe we dit meetbaar maken. Ook wordt in elk project een verkenning gedaan naar al bestaande initiatieven en informatie, om dubbel werk te voorkomen en verbinding te leggen met wat er al is. Daarnaast moet in het projectplan duidelijk zijn of het project ook een datacomponent heeft. Hierbij wordt ook onderzocht of er gebruik gemaakt kan worden van data van gemeenten, provincie of andere partners.

In de Ontwikkelaanpak staan inhoudelijke innovatie en ontwikkeling centraal. Zaken zoals bedrijfsvoering, reguliere doorontwikkeling, opleiding, kwaliteitszorg en (software)beheer vallen hier niet onder. Ook Zuid-Hollandse samenwerkingsprojecten die op deze onderwerpen gericht zijn, maken geen onderdeel uit van de Ontwikkelaanpak.

Samenwerking met zowel onze opdrachtgevers, als andere omgevingsdiensten is essentieel. Belangrijke onderdelen zijn het gezamenlijke Zuid-Hollandse Innovatieprogramma en de Zuid-Hollandse samenwerkingsprojecten. Projecten die hieruit voortkomen en direct bijdragen aan een van de programma's, maken onderdeel uit van de Ontwikkelaanpak.

PROGRAMMA 1

Versterken VTH-expertise voor de leefomgeving

Programmadoel

Het programma “Versterken VTH-expertise voor de leefomgeving” richt zich op de doorontwikkeling van onze kerntaak vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en de bijbehorende expertise. Daarmee versterkt OZHZ haar rol als brede expertisedienst voor de fysieke leefomgeving.

In 2029 is OZHZ versterkt als brede expertisedienst voor de fysieke leefomgeving die:

1. Uniform en professioneel werkt, waarbij veiligheid en gezondheid centraal staan, met duidelijk vastgelegde innovatieve processen en werkwijzen die organisatiebreed worden toegepast;
2. Multidisciplinair samenwerkt en adviseert, met inzet van expertise uit verschillende vakgebieden en met een proactieve dialoog met partners;
3. Maatschappelijke meerwaarde zichtbaar maakt: inwoners, bedrijven en bestuur ervaren dat VTH(A) bijdraagt aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving;
4. Informatie- en datagestuurd werkt, waarbij technologie, data en digitalisering actief wordt benut voor verbetering, maar ook vereenvoudiging van de VTH-taak;
5. Inspeelt op ontwikkelingen uit (landelijke) wet- en regelgeving en dat zorgvuldig toepast in de uitvoering van onze taken.

PROGRAMMA 1

Versterken VTH-expertise voor de leefomgeving

Programmalijnen

Het programma bestaat uit een drietal programmalijnen:

1. Ontwikkelingen in de leefomgeving

We leren steeds meer over de oorzaken en gevolgen van de belasting van het milieu, zoals de groeiende kennis over (chemische) zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en de impact daarvan op onze gezondheid. Ook leidt economische groei tot meer transport en productieprocessen en tot een grotere vraag naar bouw- en grondstoffen. Tegelijk groeit de maatschappelijke bewustwording, met een grotere vraag naar strengere regelgeving en veilige, duurzame alternatieven.

We signaleren en duiden maatschappelijke opgaven en wetenschappelijke ontwikkelingen op het gebied van milieu en spelen hierop in om de belasting van het milieu te verminderen. Ook wanneer deze ontwikkelingen nog niet zijn verankerd in wet- en regelgeving. We verkennen en passen innovatieve inzichten toe in beleid en uitvoering.

2. Veranderingen in landelijke wet- en regelgeving

Steeds vaker spelen aanvullende eisen, zoals verduurzaming, circulariteit en hergebruik van materialen, evenals verplichtingen en richtlijnen om bijvoorbeeld lucht- en waterkwaliteit te verbeteren en schadelijke emissies te beperken. Wij vertalen deze wettelijke kaders van verschillende milieuthema's naar de VTH-praktijk. We doen dat in ieder geval voor de kaderrichtlijn Water, de wettelijke meetverplichting

luchtkwaliteit, de Europese richtlijn voor energieprestaties gebouwen en verplichtingen op het gebied van circulariteit en duurzaamheid. In wet- en regelgeving zijn ook meetverplichtingen opgenomen. Het systematisch verzamelen van gegevens over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, bijvoorbeeld water- en luchtkwaliteit, maakt het mogelijk om het effect van de Omgevingswet en onze VTH-taak te monitoren en stappen te zetten om de fysieke leefomgeving te beschermen en te verbeteren.

3. Vertalen van beleid naar uitvoering

Ons collectief uitvoeringsbeleid, vastgelegd in de Nota VTH, biedt ruimte voor doorontwikkeling. Nieuwe toezichtsinstrumenten, zoals drones, en de verdere verfijning van onze risicogestuurde en outcomegerichte aanpak – ook op Zuid-Hollands niveau – dragen bij aan een efficiëntere en effectievere uitvoering van de VTH-taak. AI kan ons helpen taken efficiënter uit te voeren. Tegelijk zetten we in op gedragsaspecten bij ondernemers om naleving te bevorderen. Daarnaast verbeteren, ontwikkelen en integreren we continue het gebruik van data- en informatie in onze werkwijze, onder meer via de ontwikkeling van dashboards maar ook door uitwisseling van data met partners. Ook onderzoeken we de inzet van Artificial Intelligence (AI) om patronen te herkennen en risico's te voorspellen om ons werk efficiënter en meer risicogestuurd uit te voeren, bijvoorbeeld in het Zuid-Hollandse project voor het voorspellen van milieuoverlast.

PROGRAMMA 2

Versterken ruimtelijke gebiedsontwikkeling

Programmadoel

De ruimtelijke lijn binnen de Ontwikkelaanpak adviseert onze opdrachtgevers over ruimtelijke opgaven die aansluiten bij onze taken en expertise. Door onze kennis vroeg in het proces in te brengen, kunnen opdrachtgevers efficiënt aan de slag met deze opgaven

In 2029 is OZHZ als expertisedienst betrokken bij de gehele beleidscyclus van opdrachtgevers voor ruimtelijke gebiedsontwikkeling op het gebied van de aan OZHZ gemandateerde taken/expertises door:

1. Vroegtijdige advisering: OZHZ wordt meer aan de voorkant van de beleidscyclus betrokken. Dit doen wij door actief aan te sluiten bij o.a. omgevingstafels en de regionale samenwerking voor harmonisatie van omgevingsplannen. We leveren proactief advies aan onze opdrachtgevers;
2. Integrale advisering: OZHZ levert integrale/multidisciplinaire adviezen zodat er geen verrassingen achteraf meer zijn;
3. Datagedreven advisering: het gebruik van data versterkt de advisering;
4. Verbeteren zichtbaarheid: voor de vroegtijdige advisering is het nodig om eerder en beter zichtbaar te zijn voor onze opdrachtgevers. Door de relaties te versterken werken we beter samen. Daarnaast zoeken we de samenwerking op met initiatieven voor gebiedsontwikkeling waar gemeenten, provincie of partners al mee gestart zijn;
5. In te spelen op ontwikkelingen uit (landelijke) wet- en regelgeving en die zorgvuldig toe te passen in onze advisering over ruimtelijke gebiedsontwikkelingen.

PROGRAMMA 2

Versterken ruimtelijke gebiedsontwikkeling

Programmalijnen

Het programma bestaat uit een drietal programmalijnen:

1. Maatschappelijke opgaven binnen de ruimtelijke gebiedsontwikkeling.

OZHZ wil in 2026-2029 doorgaan met het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving in de regio door het regionale Circulaire actieplan voort te zetten. Om de regio op lange termijn leefbaar te houden en de gevolgen van klimaatverandering te beperken, vraagt dit om slim omgaan met water en bodem. Het principe 'water en bodem sturend' vormt dan ook een centraal thema binnen deze programmalijn.

Andere thema's zijn energie, biodiversiteit, duurzaamheid en lucht. Voor deze projecten gebruiken we data om advisering over ruimtelijke vraagstukken te verbeteren en om nieuwe producten te ontwikkelen, zoals een benodigde kaartlaag. Op basis van de bij ons beschikbare data kunnen we bijvoorbeeld een beeld geven over de luchtkwaliteit of het aantal klachten op een locatie. Dat kan helpen om keuzes te maken voor ruimtelijke vraagstukken.

2. Veranderingen in landelijke wet- en regelgeving

We zetten het project voor de harmonisatie van de milieuregels in het Omgevingsplan voort. Ook andere uitvloeisels van de Omgevingswet, zoals de Zuid-Holland Zuid brede project- en stuurgroep, vallen onder deze programmalijn. Daarnaast pakken we andere ontwikkelingen in wet- en regelgeving die van invloed zijn op onze advisering over ruimtelijke opgaven op vanuit deze programmalijn, bijvoorbeeld thema's als de Milieueffectrapportage (MER).

3. Vertalen van beleid naar uitvoering

We starten een project voor de interne omgevingstafels om de integrale advisering te verbeteren en zo efficiënter bij te dragen aan (milieu)gerelateerde vraagstukken van gemeenten. Daarnaast ontwikkelen we een werkwijze om inhoudelijk eerder aan tafel te komen bij opdrachtgevers, met advies over ruimtelijke opgaven die aansluiten bij de taken die aan OZHZ zijn gemandateerd.

4. Financiën & verantwoording

De Ontwikkelaanpak 2026-2029 is een meerjarig plan dat bestaat uit jaarschijven. Veel projecten binnen de programmalijnen zijn meerjarig. We kijken elk jaar of er accentverschuivingen zijn.

Het totale budget bedraagt € 1.040.000 per jaar. Jaarlijks wordt er een plan gemaakt met een budgetverdeling over de twee programmalijnen en de daarbij horende projecten.

Aan het eind van elk jaar leggen we de jaarschijf van het daaropvolgende begrotingsjaar voor aan het algemeen bestuur. De jaarschijf bevat de projecten, projectdoelen en de financiële vertaling. Aan het begin van het nieuwe jaar rapporteren we aan het algemeen bestuur over de resultaten van het voorafgaande jaar.

In de jaarschijf en verantwoording geven we expliciet aan welke projecten onderdeel zijn van de Zuid-Hollandse samenwerking.

